శ్రీరస్తు

శ్రీ స్కాన్దపురాణే

అధికమాస శుక్లైకాదశీ పద్మినీ మాహాత్మ్య ప్రారమ్భః.

కార్తవీర్యార్జున జన్మకథా

యుధిష్ఠిర ఉవాచ॥ (1) మలిమ్లుచస్యమాసస్య కావాహ్యేకాదశీ
భవేత్ । కిన్నామ కోవిధిస్తస్యాః కథయస్వజనార్దన! ॥ ౧ ॥ శ్రీకృష్ణ
ఉవాచ ॥ మలమాసస్యయాపుణ్యా ప్రోక్తా నామ్నాచపద్మినీ । సోపో
షితా ప్రయత్నేన పద్మనాభపురంనయేత్ ॥ ౨ ॥ మమమాసే మహా
పుణ్యాకీర్తితాకల్మషాపహా । తస్యాఃఫలం కథయితుం నశక్తశ్చతురా
ననః ॥ ౩ ॥ నారదాయ పురాప్రోక్తం విధినావ్రతముత్తమమ్।పద్మిన్యాః
పాపరాశిఘ్నం భుక్తిముక్తిఫలప్రదమ్ ॥ ౪ ॥ శ్రుత్వావాక్యం మురా
రేస్తు ప్రోవాచాతి ముదాన్వితః।యుధిష్ఠిరో (2) జగన్నాథంవిధింపప్రచ్ఛ
ధర్మవిత్ ॥ ౫ ॥ శ్రుత్వారాజ్ఞస్తువచనం ప్రీత్యోత్ఫుల్లాంబుజేక్షణమ్ ।
శృణురాజ న్ప్రవక్ష్యామి మునీనామప్య గోచరమ్ ॥ ౬ ॥ దశమీదివసే
ప్రాప్తే వ్రతారమ్భో విధీయతే । కాంస్యంమాంసంమసూరాంశ్చచణ
కాన్కోద్రవాంస్తథా ॥ ౭ ॥ శాకం మధు పరాన్నం చ పునర్భోజన
మైథునే వైష్ణవో వ్రతకర్తా చ దశమ్యాం దశ వర్జయేత్ ।
హవిష్యాన్నం చ భుఞ్జీత అక్షారలవణం తథా ॥ ౮ ॥ భూమిశా
యీ బ్రహ్మచారీ భవేచ్చదశమీదినే । ఏకాదశీదినేప్రాప్తే ప్రాతరు
త్థాయ సాదరమ్ ॥ ౯ ॥ విధాయచ మలోత్సర్గం నకుర్యాద్దన్తధావ
నమ్ । గణ్డూషాన్ద్వాదశాన్కృత్వా శుచిర్భూత్వా సమాహితః ॥ ౧౦ ॥
సూర్యోదయే శుభేతీర్థే స్నానార్థం ప్రవ్రజేత్సుధీః।గోమయంమృత్తికాం
గృహ్యాతిలాన్దర్భా న్శుచిస్థలాత్ ॥౧౧॥చూర్ణైరామలకీభూతై ర్విధినా
స్నానమాచరేత్ । ఉద్ధృతాసివరాహేణ కృష్ణేన శతబాహునా ॥౧౨॥
మృత్తికే బ్రహ్మదత్తాసి కాశ్యపేనాభి మన్త్రితా । త్వం మేకురు పవి

---

(1) అధికమాసస్య. (2) శ్రీకృష్ణమ్.

త్రాఙ్గం లగ్నా నేత్రే శిరోరుహే ॥ ౧౩ ॥ హరిపూజన యోగ్యంమాం
మృత్తికే కురుతేనమః । సర్వౌషధీసముత్పన్నం గవోదరమధిష్ఠితమ్॥
పవిత్రకరణం భూమేర్మాంపావయతు గోమయమ్ । బ్రహ్మేష్టీవనస
మ్భూతా ధాత్రీ భువనపావనీ ॥ ౧౫ ॥ సంస్పృష్టా పావయాఙ్గంమే నిర్మ
లంకురు తేనమః । దేవదేవ! జగన్నాథ! శఙ్ఖచక్ర గదాధర ! ॥ ౧౬ ॥
దేహివిష్ణోమమానుజ్ఞాం తవ తీర్థావగాహనే । వారుణాంశ్చ జపేన్మన్త్రాన్
స్నానంకుర్యాద్విధానతః ॥ ౧౭ ॥ గఙ్గాదితీర్థం సంస్మృత్య యతః కుతః
జలాశయే । పశ్చాత్సంమార్జయేద్గాత్రం విధినానృపసత్తమ ! ॥ ౧౮ ॥
ముఖేపృష్ఠేచ హృదయే బాహ్వోః శ్శిరసిచావ్యథః । పరిధాయసుఖం
వాసోశుక్లం శుచిహ్యఖణ్డితమ్ ॥ ౧౯ ॥ తతఃకుర్యాద్ధరేఃపూజాం మ
హాపాపం వినశ్యతి । సన్ధ్యాముపాస్య విధినాతర్పయిత్వా పితౄన్సు
రాన్ ॥ ౨౦ ॥ హరేర్మన్దిర మాగమ్య పూజయేత్కమలాపతిమ్ ।
స్వర్ణమాష కృతందేవం రాధికాసహితంహరిమ్ ॥ ౨౧ ॥ పార్వత్యా
సహితందేవం పూజయేద్విధిపూర్వకమ్ । కుమ్భోపరిన్యసేద్దేవం తామ్ర
పాత్రేథమృణ్మయే ॥ ౨౨ ॥ దివ్యవస్త్ర సమాయుక్తే దివ్యగన్ధాను
వాసితే । తస్యోపరిన్యసేత్పాత్రం తామ్రంరౌప్యం హిరణ్మయమ్॥ ౨౩॥
తస్మిన్సంస్థాపయేద్దేవం విధినాపూజయేత్తతః ।సంస్నాప్యసలిలైశ్శ్రేష్ఠై
గన్ధధూపాదివాసితైః ॥ ౨౪ ॥ చన్దనాగరుకర్పూరైః పూజయేద్దేవ
మీశ్వరం । నానాకుసుమకస్తూరీ కుఙ్కుమేనసితామ్బుజైః ॥ ౨౫ ॥
తత్కాలజాతైః కుసుమైః పూజయేత్పరమేశ్వరమ్ । నైవేద్యై ర్వివి
ధైశ్శక్త్యా తథానీరాజనాదిభిః ॥ ౨౬॥ ధూపైర్దీపైస్సకర్పూరైః
పూజయేత్కేశవం శివం । నృత్యంగీతం తదగ్రేతు కుర్యాద్భక్తిపురస్స
రం ॥ ౨౭ ॥ నాలపేత్పతితాన్పాపాన్ తస్మిన్నహనినస్పృశేత్ । నానృ
తంహి వదేద్వాక్యం సత్యపూతం వచోవదేత్ ॥ ౨౮ ॥ రజస్వలాం
నపశ్యేత ననిన్దేద్బ్రాహ్మణంగురుం । పురాణం పురతోవిష్ణోః శృణుయా
త్సహ వైష్ణవైః ॥ ౨౯ ॥ నిర్జలాసాప్రకర్తవ్యా యాచశుక్లేమలిమ్లుచే ।
జలపానే నవాకుర్యాద్దుగ్ధాహారేణ నాన్యథా ॥ ౩౦ ॥ రాత్రౌజాగరణం
కుర్యాద్గీతవాదిత్రసంయుతం । ప్రథమేప్రహరేపూజా నారికేళార్ఘ్య

ముత్తమం ॥౩౧॥ ద్వితీయే (1) శ్రీఫలైశ్చైవ తృతీయే (2) బీజపూరకైః।
చతుర్థే పూజయేత్పూగైర్నారికేళైశ్చ విశేషతః॥౩౨॥ ప్రథమే ప్రహరే
పుణ్య మగ్నిష్టోమస్య జాయతే। ద్వితీయే వాజపేయస్య తృతీయే హయమే
ధజం ॥౩౩॥ చతుర్థే రాజసూయస్య జాగ్రతో జాయతే ఫలం। నాతఃపరతరం
పుణ్యం నాతఃపరతరాః కథాః॥౩౪॥ నాతఃపరతరా విద్యా నాతఃపరతరం తపః।
పృథివ్యాం యాని తీర్థాని పుణ్యాన్యాయతనానిచ ॥౩౫॥ తత్స్నాతానిచదృ
ష్టానియే నాకారి హరేర్వ్రతం। ఏవం జాగరణం కుర్యాద్యావత్సూ
ర్యోదయో భవేత్ ॥౩౬॥ సూర్యోదయే శుభతీర్థే గత్వా స్నానం సమా
చరేత్। స్నాత్వావా గత్యభవనే పూజయేద్దేవ మీశ్వరం ॥౩౭॥
పూర్వోదితేన విధినా భోజయే ద్బ్రాహ్మణాన్శుభాన్। కుమార్యాదికంచ
యత్సర్వం ప్రతిమాం కేశవస్యచ ॥ ౩౮ ॥ పూజయిత్వా విధానేన బ్రా
హ్మణాయ సమర్పయేత్। ఏవంవిధం వ్రతం యోవై కురుతే భువిమానవః॥
౩౯ ॥ సఫలంజాయతే తస్య వ్రతం ముక్తిఫలప్రదం। ఏతత్తే సర్వమా
ఖ్యాతం యత్పృష్టోఽహం త్వయానృప! ॥ ౪౦ ॥ మలిమ్లుచస్య మాసస్య
శుక్లాయా విధిముత్తమం। పద్మిన్యాః ప్రీతియుక్తో యః కురుతే వ్రతముత్త
మమ్ ॥ ౪౧ ॥ వ్రతాని తేన చీర్ణాని సర్వాణి నృపనన్దన!। కృష్ణాయా
మలమాసస్య విధిస్తస్యాః పితాదృశః ॥ ౪౨ ॥ పరమా సాతువిజ్ఞేయా
సర్వపాపక్షయఙ్కరీ। అత్రతే కథయిష్యామి కథామేకాం మనోర
మామ్ ॥ ౪౩ ॥ నారదాయ పులస్త్యేన విస్తరేణ నివేదితామ్। కార్త
వీర్యేణ కారాయాం నిక్షిప్తం వీక్ష్య రావణమ్ ॥ ౪౪ ॥ విమోచితః
పులస్త్యేన యాచయిత్వా మహీపతిమ్। తదాశ్చర్యం తదా శ్రుత్వా
నారదో దివ్యదర్శనః ॥ ౪౫ ॥ పప్రచ్ఛ చ యథా భక్త్యా పులస్త్యం ముని
పుఙ్గవం। దశాననేన విజితాః సర్వే దేవాస్సవాసవాః ॥ ౪౬ ॥ కార్తవీ
ర్యేణ విజితః కథం రణవిశారదః। నారదస్య వచశ్శ్రుత్వా పులస్త్యో ముని
రబ్రవీత్ ॥ ౪౭ ॥ శృణువత్స! ప్రవక్ష్యామి కార్తవీర్య సముద్భవమ్।
పురా త్రేతాయుగే రాజన్! మాహిష్మత్యాం మహత్తరః ॥ ౪౮ ॥
హైహయానాం కులేజాతః కృతవీర్యో మహీపతిః। సహస్రం ప్రమదా
స్తస్య నృపస్య ప్రాణవల్లభాః ॥ ౪౯ ॥ నతాసాంతనయంకంచి ల్లేభే

---

(1) బిల్వఫలైః (2) దాడిమీఫలైః

రాజ్య ధురన్ధరమ్ ।యజన్తేవా న్నిత్యాన్సిద్ధాన్ప్రచికిత్సాన్మహత్తరాన్॥
౧౦ ॥ తేషాంవాక్యా ద్వ్రతంచర్యాన్ నలబ్ధతనయస్తదా । సుతంవినా
తదారాజ్యం నసుఖాయ మహీపతేః ॥ ౧౧ ॥ క్షుధితస్యయథాభోగా న
భవన్తిసుఖప్రదాః । విచార్యచిత్తేనృపతి స్తపస్తప్తుం మనోదధే ॥౧౨॥
తపస్యైవ సదాసిద్ధిర్జాయతే మనసేప్సితా । ఇత్యుక్త్వాసౌ సభార్యశ్చ
చీరవాసాజటాధరః ॥ ౧౩ ॥ తపస్తప్తుంగతస్సద్యోగృహేన్యస్య సుమ
న్త్రిణమ్ । నిర్గతం నృపతిం వీక్ష్య పద్మినీ ప్రమదోత్తమా ॥ ౧౪ ॥
హరిశ్చన్ద్రస్యతనయా ఇక్ష్వాకు కులసమ్భవా ।పతివ్రతా ప్రియందృష్ట్వా
తపస్తప్తుం కృతోద్యమమ్ ॥ ౧౫ ॥ భూషణాని పరిత్యజ్య చీరమేకం
సమాశ్రయత్ । జగామ పతినాసార్ధం పర్వతే గన్ధమాదనే ॥ ౧౬ ॥
గత్వాతత్ర తపస్తేపేవర్షాణా మయుతం నృపః । నలేభేతనయంరాజ్యే
ధ్యాయన్దేవం గదాధరమ్ ॥ ౧౭ ॥ అస్థిస్నాయుమయంకాన్తం దృష్ట్వా
సా ప్రమదోత్తమా । అనసూయాం మహాసాధ్వీంపప్రచ్ఛ వినయాన్వి
తా ॥ ౧౮ ॥ భర్తుః ప్రతపతస్సాధ్వీ వర్షాణామయుతంగతమ్ । తథా
పినప్రసన్నోభూత్కేశవఃకష్టనాశనః ॥ ౧౯ ॥ వ్రతంమమ మహాభాగే !
కథయస్వయథాతథమ్ । యేనప్రసన్నోభగవాన్మమభక్త్యా ప్రజాయతే॥
౨౦ ॥ యేనమే జాయతేపుత్రశ్చక్రవర్తీ మహత్తరః । శ్రుత్వాతస్యా
స్తు వచనం పతివ్రతపరాయణా ॥౨౧॥ యంప్రవ్రజన్తం నృపతింస్వయం
ప్రవ్రాజదీక్షితమ్ । తదాప్రోవాచసన్తుష్టా పద్మినీం పద్మలోచనాం ॥
౨౨॥ స్నాత్వామలి మ్లుచే సుభ్రు! మాసే ద్వాదశసంమితే । ద్వాత్రిం
శద్దినైర్భవతి మాసః పూర్ణశ్శుభాననే ॥౨౩॥ తస్మిన్మధ్యే ద్వాదశీయుగ్మం
పద్మినీపరమాతథా । ఉపోష్య తత్త్వకర్తవ్యం విధినా జాగరైస్సమం॥
౨౪ ॥ శీఘ్రంప్రసన్నో భగవాన్ భవిష్యతి సుఖప్రదః । ఇత్యుక్త్వా
కథయత్సర్వం మయాపూర్వోదితంనృప ! ॥ ౨౫ ॥ విధింవ్రతస్య విధి
వత్ ప్రసన్నా కర్దమాంప్రజా । శ్రుత్వావ్రతవిధింసర్వం యథోక్తమన
సూయయా ॥ ౨౬ ॥ చక్రేరాజ్ఞీ చతత్సర్వం పుత్రప్రాప్తి మభీప్సతీ ।
ఏకాదశ్యాం నిరాహారాసదాజాతాచ నిర్జలా ॥ ౨౭॥ జాగరేణ యుతా
రాత్రౌ గీతనృత్య సమన్వితా । పూర్ణేవ్రతేచ వైశీఘ్రం ప్రసన్నః కేశ
వస్స్వయమ్ ॥ ౨౮ ॥ బభాషేగరుడారూఢో వరంవరయశోభనే ! ।

శ్రుత్వా వాక్యం (1) జగద్ధాతుః స్తుత్వా ప్రీత్యా శుచిస్మితా ॥ ౧౯ ॥
యయాచేద్వ్య వరం బ్రూహి మమ భర్తు ర్మహత్తరమ్ । పద్మిన్యా స్త
ద్వ్రతం దృష్ట్వా కృష్ణః ప్రీతః ప్రియంవదాం ॥ ౨౦ ॥ త్వయాహం తోషి
తో భద్రే! ప్రత్యువాచ జనార్దనః। మలిమ్లుచశ్చ మాసోఽసౌ నాన్యో
మే ప్రీతిదాయకః ॥ ౨౧॥ తస్మ ద్వ్యేకాదశీ రమ్యా మమ ప్రీతివివర్ధనా । సా త్వ
యోపోషితా సుభ్రు! యథోక్తవిధినా శుభే! ॥ ౨౨ ॥ తేనత్వయా
ప్రసన్నోఽహం కృతోస్మి సు భగాననే! తవభర్తుః ప్రదాస్యామి వరం
యన్మనసేప్సితం ॥ ౨౩ ॥ ఇత్యుక్త్వా నృపతిం ప్రాహ విష్ణు ర్విశ్వార్తి
నాశనః । వరం వరయ రాజేన్ద్ర యత్తే మనసి కాఙ్క్షితం ॥ ౨౪ ॥ సంతోషి
తోఽహం (2) ప్రియయా తావనసిద్ధి చికీర్షయా । శ్రుత్వా తద్వచనం విష్ణోః
ప్రసన్నో నృపసత్తమః ॥ ౨౫ ॥ వవ్రే సుతం మహాబాహుం సర్వలోక
నమస్కృతం । న దైవై ర్మానుషై ర్నాగై ర్దైత్యదానవ రాక్షసైః ॥ ౨౬॥
జేతుం శక్యో జగన్నాథ! వినా త్వాం మధుసూదన! ।ఇత్యుక్తో (3) బాఢ
మిత్యుక్త్వా తత్రైవాన్తరధీయత ॥ ౨౭ ॥ నృపోఽపి సుప్రసన్నాత్మా
హృష్టః పుష్టః ప్రియాయుతః । సమాయాత్స్వపురం రమ్యాం నరనారీ మ
నోరమమ్ ॥ ౨౮ ॥ స పద్మిన్యాం సుతం లేభే కార్తవీర్యం మహాబలం ।
న తేన సదృశః కశ్చి త్త్రిషు లోకేషు మానవః ॥౨౯॥ తస్మాత్పరాజితస్సఖ్యే
రావణో దశకన్ధరః । న తం జేతుం సమర్థోఽస్తి త్రిషు లోకేషు కశ్చన ॥
౩౦ ॥ వినా నారాయణం దేవం చక్రపాణిం గదాధరమ్ । నత్వయా
విస్మయః కార్యో రావణస్య పరాజయే ॥ ౩౧॥ మలిమ్లుచ ప్రసాదేన
పద్మిన్యా శ్చాప్యుపోషణాత్ । దత్తో దేవాధిదేవేన కార్తవీర్యో మహా
బలః ॥ ౩౨ ॥ ఇత్యుక్త్వా ప్రయయౌ విప్రః ప్రసన్నేనాన్తరాత్మనా ।
శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ॥ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యత్పృష్టోఽహం త్వయానఘ! ॥
౩౩ ॥ మలిమ్లుచస్య మాసస్య శుక్లాయాః స్సమ్భవో మహాన్ । యే కరిష్యన్తి
మనుజాస్తే యాస్యన్తి హరేః పదమ్ ॥ ౩౪ ॥ త్వమేనం కురు రాజేన్ద్ర!
యదిచేష్ట మభీప్స్యసి । కేశవస్య వచః శ్రుత్వా ధర్మరాజోఽతి హర్షితః॥
౩౫ ॥ చక్రే వ్రతం విధానేన బన్ధుభిః పరివారితః । సూత ఉవాచ ॥ ఏత

---

(1) శ్రీకృష్ణస్య. (2) అభీష్టవరం దదామీతి భావః.
(3) అఙ్గీకారసూచకశబ్దమ్.

క్తేసర్వ మాఖ్యాతం యన్మాంపృష్టోఽహం పురాద్విజ! ॥ ౧౬ ॥ పుణ్యాం పవిత్రం పరమం కిం భూయశ్శ్రోతుమిచ్ఛసి । ఏవంవిధం యోఽపివ్రతం మనుష్యాభక్త్యా కరిష్యన్తి మలిమ్లుచస్య । ఉపోషితాయైస్తు సుఖప్రదా త్రీయా శుక్లపక్షేభువితేఽపిధన్యాః ॥ ౧౭ ॥ శ్రోష్యన్తియేతస్య విధిం సమగ్రంతేఽప్యాప్నువన్తి పురుషాః ప్రశస్తాః । యేవైపఠిష్యన్తి కథాం సమగ్రాంతే వైగమిష్యన్తి (1) హరేర్నివాసమ్ ॥ ౧౮ ॥

ఇతి శ్రీస్కాన్దపురాణే అధికమాసశుక్లైకాదశ్యాపద్మిన్యా మాహాత్మ్యం సంపూర్ణమ్.

(1) వైకుణ్ఠమ్.

శ్రీ స్కా న్ద పు రా ణే

అధికమాసకృష్ణైకాదశీ పరమా మాహాత్మ్యప్రారమ్భః.

సుమేధస్యధారిద్ర్యనివృత్తికథా

యుధిష్ఠిర ఉవాచ॥మలిమ్లుచస్యమాసస్యకృష్ణాకాకథ్యతేవిభో!॥కిన్నామకోవిధిస్తస్యాః కథయస్వజగత్పతే! ॥ ౧ ॥ శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ॥ పరమేతి సమాఖ్యాతా పవిత్రా పాపహారికా । భుక్తిముక్తిప్రదానౄణాం స్త్రీణాం చాపి యుధిష్ఠిర! ॥ ౨॥ పూర్వోక్తవిధినాకార్యా యాకృష్ణైకాదశీజనైః । పూజయేత్పరయాభక్త్యానామ్నాదేవంనరోత్తమమ్ ॥3॥ అత్రతేకథయిష్యామి కథామేతాం మనోరమామ్ । కామ్పిల్యే నగరే జాతాం మునీనామగ్రతశ్శ్రుతాం ॥ ౪ ॥ ఆసీద్విజవరశ్శ్చి త్సుమేధా

నామధార్మికః। తస్యపత్నీ పవిత్రాఖ్యా పాతివ్రత్యపరాయణా॥౬॥కర్మణా
కేన చిద్విప్రో ధనధాన్య వివర్జితః। నక్వాపి లభతేభిక్షాం యాచన్న
పినరా న్నృపహర్మ్యగ ॥ ౭ ॥ నభోజ్యం లభతే తాదృఙ్నవస్త్రం నైవ (1)
మణ్డనమ్। రూపయౌవనమాధుర్యం నారీశుశ్రూషతేపతిమ్ ॥ ౮ ॥ అతి
థిం పూజయేత్వాపి తదాసాక్షుధితాగృహే। తిష్ఠత్యేవ విశాలాక్షీ
చామ్లానముఖపఙ్కజా ॥౯॥ విలోక్యభార్యాం సుదతీంకష్టాం స్వక
ళేబరమ్। నభర్తారం క్వచిచ్చైవ నాస్త్యన్న మితిభాషతే ॥౯॥ విచా
ర్య బ్రాహ్మణశ్చిత్తే భార్యాయాః ప్రేమబన్ధనమ్। నిన్దన్భాగ్యంస్వకం
విప్రః ప్రోచేవాక్యం ప్రియంవదామ్ ॥ ౧౦ ॥ కాన్తేకరోమికింకార్యం
నమయాలభ్యతేధనమ్। యాచయామినరా (2) న్నభవ్యా న్నయచ్ఛన్తి
చమేధనమ్ ॥ ౧౧ ॥ కింకరోమిక్వగచ్ఛామిత్వంమే కథయశోభనే! వినా
ధనేన సుశ్రోణి! గృహకార్యంనసిధ్యతి ॥ ౧౨ ॥ దేహ్యాజ్ఞాం పరదే
శాయగచ్ఛామి ధనలబ్ధయే। యస్మిన్దేశేచ యత్రాప్యం భాగ్యంతత్రై
వలభ్యతే ॥ ౧౩ ॥ ఉద్యమేనవినాసిద్ధిః కర్మణాం నోపలభ్యతే। తస్మా
ద్బుధాఃప్రశంసన్తి సర్వత్రైవశుభోద్యమమ్ ॥ ౧౪ ॥ శ్రుత్వాకాన్తస్య
వచనం సాశ్రునేత్రావిచక్షణా। ప్రోవాచప్రాఞ్జలిర్భూత్వా వినయా
నతకన్ధరా ॥౧౫॥ త్వత్తోనాస్తిసు విజ్ఞాతాత్వయాజ్ఞప్తా బ్రవీమ్యహమ్।
హితైషిణో నరాబ్రూయుః శక్త్యాత్వధుహ్యాసాధ్వపి ॥ ౧౬ ॥ పూ
ర్వదత్తంహిలభ్యేత యత్రకుత్రమహీతలే। వినాదానం నలభ్యేత మేరౌ
కనకపర్వతే ॥ ౧౭ ॥ పూర్వదత్తాహి యావిద్యాపూర్వదత్తంహి యద్ధ
నమ్। పూర్వదత్తా హియాభూమి రిహజన్మనిలభ్యతే ॥ యద్ధాత్రా
లిఖితం ఫాలే తత్తత్రైవహిలభ్యతే। వినాదత్తేన కింక్వాపి
లభ్యతేనైవ కిం చన ॥ ౧౮ ॥ పూర్వజన్మనివిప్రేన్ద్ర! నమయాన
త్వయాక్వచిత్। సత్పాత్రాణాం కరేదత్తం స్వల్పంభూర్యపిసద్ధనమ్ ॥
౨౦॥ ఇహదేశేపరేవాపి దత్తంసర్వత్రలభ్యతే। అన్నమాత్రంతు (3)
విశ్వేశో వినాదత్తేనయచ్ఛతి ॥ ౨౧ ॥ తస్మాదత్రైవవిప్రాగ్ర్యస్థాతవ్యం
భవతామయా। భవద్వినానతిష్ఠామిక్షణమాత్రం మహామునే! ॥౨౨॥
నమాతానపితాభ్రాతా నశ్వశ్రూశ్శ్వశురోజనః। నసత్కుర్వన్తిమాం

---

(1) ఆభరణమ్ (2) ధనికాన్ (3) జగన్నియన్తాపరమాత్మా.

కేపిస్స్వజనాశ్చా పరేకుతః ॥ ౨౩ ॥ భర్తృహీనాంవినిన్దన్తి (1) దుర్భ
గేతి వదన్తిమామ్ । తస్మాదత్రస్థిరోభూత్వా విహరస్వయథాసుఖమ్॥
భవతోభాగ్యయోగేన ప్రాప్తిశ్చాత్రభవిష్యతి । శ్రుత్వాతస్యాస్సు
వచనంస్థితస్తత్ర విచక్షణః ॥ ౨౫ ॥ తావత్తత్రసమాయాతః కౌణ్డిన్యో
మునిసత్తమః । దృష్ట్వాసమాగతం హృష్టస్సుమేధా ద్విజసత్తమః ॥
౨౬ ॥సభార్యస్సహసోత్థాయననామశిరసాసకృత్ । ధన్యోస్మ్యనుగృహీ
తోఽస్మిసఫలం జీవితంమమ ॥౨౭॥ యద్దృష్టోఽసి మహద్భాగ్యా
దిత్యువాచ మునీశ్వరమ్ । దత్వా (2) సువిష్టరం తస్మై పూజయా
మాస తం ద్విజమ్ ॥ ౨౮ ॥ భోజయిత్వా విధానేన పప్రచ్ఛ ప్రమ
దోత్తమా । విద్వన్కేన ప్రకారేణ దారిద్ర్యస్యక్షయోభవేత్ ॥౨౯॥
వినాదత్తం కథం లభ్యే ధనం విద్యాం కుటుమ్బినీమ్ । మాంమేభర్తా
పరిత్యజ్య గన్తుకామోఽద్య వర్తతే ॥ ౩౦ ॥ అన్యదేశే పరాన్లో
కాన్ యాచితుం పరపత్తనే । రక్షితోఽస్తి మయా విద్వన్! హేతు
వాక్యైర్మహత్తరైః ॥ ౩౧ ॥ నాదత్తం లభ్యతే కించి దిత్యుక్త్వాస నివా
రితః । మమభాగ్యాన్మునీన్ద్రాద్య త్వమత్రైవ సమాగతః ॥ ౩౨ ॥
త్వత్ప్రసాదా ద్దరిద్రంమే శీఘ్రం నశ్యత్య సంశయమ్ । కేనోపాయేన
విప్రేన్ద్ర దరిద్రం నశ్యతి ధ్రువమ్ ॥ ౩౩ ॥ కథయస్వకృపాసిన్ధో వ్రతం
తీర్థం తపాదికమ్ । శ్రుత్వాతస్యాస్సుశీలాయా భాషితం మునిపుఙ్గవః ॥
౩౪ ॥ ప్రోవాచ (3) ప్రవరం చిత్తే విచార్యవ్రత ముత్తమమ్ । మలి
మ్లుచే మహాభాగే! వ్రతానా ముత్తమం వ్రతమ్ ॥ ౩౫ ॥ సర్వపా
పౌఘ శమనం దుఃఖ దారిద్ర్య నాశనమ్ । పరమా నామ విఖ్యాతా
విష్ణోస్తిథి రనుత్తమా ॥ ౩౬ ॥ మలిమ్లుచేతుయాకృష్ణా భుక్తిముక్తి ఫల
ప్రదా । తస్యాముపోషణంకృత్వా ధనధాన్య యుతో భవేత్ ॥ ౩౭ ॥
విధినా జాగరైస్సాకం గీతవాదిత్ర సంయుతమ్ । ధనదేనపురాచీర్ణం
వ్రతమేత త్సుశోభనమ్ ॥ ౩౮ ॥ తదాహృష్టేన రుద్రేణ ధనానామధి
పః కృతః । హరిశ్చన్ద్రేణచ కృతం పురాక్రీత సుతేనవై ॥ ౩౯ ॥ పునః
ప్రాప్తాప్రియా తేన రాజ్యం నిహత కణ్టకమ్ । తస్మాత్కురువిశాలాక్షి !
వ్రతమేతత్సుశోభనమ్ ॥ ౪౦ ॥ విధినా విధియుక్తేన సమంజాగరణేనచ।

(2) సుఖాసనమ్ (3) అత్యుత్తమమ్ (1) అదృష్టహీనా.

ఇత్యుక్త్వా తద్విధిం సర్వం కథయామాస బాడబః ॥ ౪౧ ॥ ప్రీత్యా పరమ
సన్తుష్టస్తతో భర్త్రా పరిసాదితః । పునః ప్రోవాచ తం విప్రం పఞ్చ
రాత్రవ్రతం శుభమ్ ॥ ౪౨ ॥ యస్యానుష్ఠాన మాత్రేణ భుక్తిర్ముక్తిశ్చ
ప్రాప్యతే । పరమా దివసే ప్రాతః కృత్వా పూర్వాహ్ణికంవిధిమ్॥౪౩॥
కుర్యాత్సు నియమా న్కృత్వా పఞ్చరాత్ర వ్రతాదరాత్ । ప్రాత
స్స్నాత్వా నిరాహారో య స్తిష్ఠే ద్దినపఞ్చకమ్ ॥ ౪౪ ॥ సగచ్ఛేద్వై
ష్ణవం స్థానం పితృమాతృ ప్రియాయుతః । ఏకాశనస్తు యోభూయా
ద్దినానాం పఞ్చకం నరః ॥ ౪౫ ॥ సర్వపాప వినిర్ముక్తస్స్వర్గలోకే
మహీయతే । స్నాత్వా యో భోజయే ద్విప్రం దినానాం పఞ్చకం నరః।
భోజితం తేన విధినా స దేవాసుర మానుషమ్ ॥ ౪౬ ॥ పూర్ణకుమ్భం
(1) సుతోయేన యోదదాతి ద్విజాతయే। దత్తం తేనైవ సకలం బ్రహ్మా
ణ్డం స చరాచరమ్ ॥ ౪౭ ॥ తిలపాత్రంతు యోదద్యా ద్బ్రాహ్మణాయ
విపశ్చితే । తిలసఙ్ఖ్యా వసేత్స్వర్గే స నరో నాక మణ్డలే ॥ ౪౮ ॥ ఘృతపా
త్రంతు యోదద్యా త్స్నాత్వా పఞ్చదినం నరః । సభుక్త్వా విపులాన్
భోగాన్ సూర్యలోకే మహీయతే ॥ ౪౯ ॥ బ్రహ్మచర్యేణ య స్తిష్ఠే
ద్దినానాం పఞ్చకంనరః । సస్వర్గేభుఙ్క్తే భోగాన్ స్వవేశ్యాభి స్సమం
ముదా ॥ ౫౦ ॥ ఏవంవిధం వ్రతంసాధ్వి ! కురుత్వం పతినా శుభే । ధన
ధాన్య యుతా భూత్వా స్వర్గం యాస్యతి సువ్రతే ॥ ౫౧ ॥ ఇత్యుక్తా
సా వ్రతం చక్రే కౌండిన్యేన యథోదితమ్ । భర్త్రా సమం (2) భావ
యుతా స్నాత్వా మాసి మలిమ్లుచే ॥౫౨॥ పఞ్చరాత్రవ్రతేపూర్ణే పరా
యాః ప్రియసంయుతా। సాపశ్యద్రాజ భవనా దాయాతం నృపనన్దనమ్॥
౫౩ ॥ దత్వా నవీనం భవనం దివ్య వస్తు సమన్వితమ్ । వాసయామాస
విధినా విధినా ప్రీతాస్వయమ్ ॥ ౫౪ ॥ దత్వాగ్రామం వృత్తికరం
బ్రాహ్మణాయ సుమేధసే । ప్రసన్న స్తపసా రాజా సంస్తుత్వా స్వగృ
హం యయౌ ॥ ౫౫ ॥ మలిమ్లుచస్య మాసస్య పరాయాః పరమాద
రాత్ । కృష్ణా ద్వ్యుపోషణా త్సద్యః పఞ్చరాత్ర వ్రతేనచ ॥ ౫౬ ॥
సర్వపాపవినిర్ముక్త స్సర్వసౌఖ్య సమన్వితః । భుక్త్వాభోగాన్ప్రియా
సార్ధం మహావిష్ణు పురంయయౌ ॥ ౫౭ ॥ యేకరిష్య న్తిమనుజాః పరాయా

---

(1) పుణ్యతీర్థేన (2) మనస్సంయుక్తా

వ్రతముత్తమమ్ । పఞ్చరాత్రభవం పుణ్యం మయా వక్తుం న శక్యతే ॥౫౮॥ పుష్కరాద్యాని తీర్థాని గఙ్గాద్యాస్సరితస్తథా । ధేనుముఖ్యాని దానాని తేనచీర్ణాని సర్వదా ॥ ౫౯ ॥ గయాశ్రాద్ధం కృతం తేన పితరః పరితోషితాః । వ్రతాని తేన చీర్ణాని వ్రతఖణ్డోదితాని వై ॥ ౬౦ ॥ ద్విపదాం బ్రాహ్మణ శ్శ్రేష్ఠో గౌర్వరిష్ఠా చతుష్పదామ్ । దేవానాం వాసవశ్శ్రేష్ఠస్తథా మాసో మలిమ్లుచః ॥ ౬౧ ॥ మలిమ్లుచే పఞ్చరాత్రం మహాపాప హరం స్మృతమ్। పఞ్చరాత్రే చ పరమా పద్మినీ పాపశోషిణీ॥ ౬౨॥ సాప్యశక్తైః ప్రకర్తవ్యా యథా శక్త్యా విచక్షణైః । మానుషం జనురాసాద్య న స్నాతో యైర్మలిమ్లుచే ॥ ౬౩ ॥ తే జన్మఘాతినో నూనం నోపోష్యన్తి హరేర్దినమ్। చతురాశీతి లక్షాణి భ్రమన్తో యోనిసఙ్కటే ౬౪। ప్రాప్యతే మానుషం జన్మ దుర్లభం పుణ్యసఞ్చయైః । తస్మాత్కార్యం ప్రయత్నేన పరమాయా వ్రతం శుభమ్ ॥ ౬౫ ॥ శ్రీకృష్ణ ఉవాచ॥ ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యత్పృష్టోఽహం త్వయానఘ ! । మలిమ్లుచస్య మాసస్య పరమాయాస్సముద్భవమ్ ॥ ౬౬ ॥ తత్సర్వం తే సమాఖ్యాతం శృణుష్వావహితో నృప ! ॥ ౬౭ ॥ శ్రుత్వైతద్యదుపతినోదితం మహాత్మ్యం తచ్చక్రే వ్రతి మనుజైః ప్రియాసమేతః । భుక్త్వాసాదివిభువి దుర్లభాంశ్చభోగాన్నీతోఽసౌ (1) సురవర మన్దిరం సుహృష్టః ॥ ౬౮ ॥ యేప్యేవం భువిమనుజామలిమ్లుచేతు సుస్నాతా శ్శుభవిధినా వ్రతం చరన్తి । తేభుక్త్వాభువి విభవం సురేన్ద్రతుల్యం గచ్ఛేయు (2) స్త్రిభువన వన్దితస్య గేహమ్ ॥ ౬౯ ॥

ఇతి అధికమాస కృష్ణైకాదశ్యాః పరమానామ్న్యా
మాహాత్మ్యం సంపూర్ణమ్.

---

(1) స్వర్గలోకమ్ (2) పరమాత్మనః